

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 14.9.2016.
COM(2016) 595 final

2016/0279 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par to, kā tādu personu interesēs, kas ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai ar citu iespiedtekstu lasīšanas invaliditāti, notiek Savienības un trešu valstu pārrobežu apmaiņa ar noteiktu, autortiesību un blakustiesību aizsargātu darbu un citu tiesību objektu eksemplāriem piekļūstamā formā

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Ierosinātā regula ļaus Savienībai izpildīt starptautisku pienākumu saskaņā ar Marrākešas līgumu, kas atvieglo piekļuvi iespieddarbiem personām, kuras ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai drukas lasītspēju citu iemeslu dēļ ("Marrākešas līgums"). Marrākešas līgumu pieņēma 2013. gadā Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācijā (WIPO), lai veicinātu grāmatu un citu iespiedmateriālu pieejamību un pārrobežu apmaiņu pieklūstamā formā visā pasaulē. Savienība līgumu parakstīja¹ 2014. gada aprīlī. Līgumā pusēm ir noteikta prasība paredzēt izņēmumus no autortiesībām un blakustiesībām vai to ierobežojumus tādu personu interesēs, kas ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai ar citu iespiedtekstu lasīšanas invaliditāti, un paredzēta iespēja veikt pārrobežu apmaiņu ar grāmatu, tostarp klausāmgrāmatu, un citu iespiedmateriālu īpašas formas eksemplāriem līgumu parakstījušo valstu vidū.

Tādējādi Savienība ir uzņēmusies politiskas saistības īstenot līgumu, un Padome un Eiropas Parlaments ir nostiprinājuši šo apņemšanos. Komisija 2014. gada oktobrī atsevišķi iesniedza priekšlikumu Padomes lēmumam par to, lai Savienība ratificētu Marrākešas līgumu. 2015. gada maijā Padome saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 241. pantu iesniedza Komisijai lūgumu, kurā tā uzsvēra apņemšanos visiem spēkiem panākt ātru Marrākešas līguma spēkā stāšanos un lūdza Komisiju bez kavēšanās iesniegt leģislatīvu priekšlikumu par Savienības tiesiskā regulējuma grozīšanu atbilstoši līgumam.

Marrākešas līguma nodrošināto ieguvumu saņēmēji, t. i., personas, kas ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai ar citu iespiedtekstu lasīšanas invaliditāti, saskaras ar daudziem šķēršļiem piekļuvē grāmatām un citiem iespiedmateriāliem, kas ir aizsargāti ar autortiesībām un blakustiesībām. Ir aplēsts, ka personām ar iespiedtekstu lasīšanas invaliditāti pieklūstamā formā ir pieejams 7²–20³ % grāmatu, neraugoties uz to, ka digitālās tehnoloģijas ievērojami atvieglo pieklūstamu iespiedtekstu publicēšanu⁴. Pieklūstama forma ir, piemēram, iespiedteksti Braila rakstā un lielburtu iespiedumā, e-grāmatas un klausāmgrāmatas ar īpašām navigācijas iespējām, audioapraksti un radiopārraides.

Marrākešas līgumā līgumslēdzējām pusēm ir noteikts pienākums, no vienas puses, saskaņot savas valsts tiesību normas ar līgumu, no otras puses, valsts līmenī paredzot izņēmumus vai ierobežojumus, nodrošināt iespēju īstenot pieklūstamas formas eksemplāru pārrobežu apmaiņu ar trešām valstīm, kas ir līguma puses. Lai Savienībā īstenotu Marrākešas līgumu, Direktīvā [...] dalībvalstīm ir noteikta prasība saņēmēju interesēs noteikt obligātu izņēmumu no noteiktām tiesību subjektu tiesībām, kuru saskaņotība ir nodrošināta ar Savienības tiesību aktiem, un garantēt pārrobežu piekļuvi īpašas formas eksemplāriem iekšējā tirgū. Ierosinātās regulas mērķis ir īstenot pienākumus, ko saņēmēju interesēs Savienība ir uzņēmusies saskaņā ar Marrākešas līgumu attiecībā uz pieklūstamas formas eksemplāru apmaiņu starp Savienību un trešām valstīm, kuras ir Marrākešas līguma puses.

¹ Padomes 2014. gada 14. aprīļa Lēmums 2014/221/ES par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu Marrākešas līgumu, kas atvieglo piekļuvi iespieddarbiem personām, kuras ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai drukas lasītspēju citu iemeslu dēļ (OV L 115, 17.4.2014., 1. lpp.)

² Bibliotēku un informācijas statistikas nodaļa (LISU) Karaliskā valsts neredzīgo institūta (RNIB) uzdevumā, "Availability of accessible publications — 2011 update", 2011. gada oktobris.

³ Catherine Meyer-Lereculeur, "Exception "handicap" au droit d'auteur et développement de l'offre de publications accessibles à l'ère numérique", 2013. gada maijs.

⁴ Šie rādītāji attiecas uz iespiedtekstu pieejamību dažās, bet ne visās pieklūstamās formās.

Tādējādi šī ierosinātā regula nodrošina, ka piekļūstamas formas eksemplārus, kas sagatavoti jebkurā dalībvalstī atbilstoši valsts noteikumiem, kuri pieņemti saskaņā ar Direktīvu [...], var eksportēt uz trešām valstīm, kas ir Marrākešas līguma puses. Ar regulu tiek arī atļauts saņēmēju interesēs Savienībā importēt piekļūstamas formas eksemplārus, kas saskaņā ar Marrākešas līgumu ir sagatavoti trešās valstīs, kuras ir līguma puses. Gan Savienībā dzīvojošiem saņēmējiem, gan Savienībā dibinātām pilnvarotām struktūrām vajadzētu būt iespējai iegūt šādus eksemplārus, un vajadzētu būt iespējai šos eksemplārus laist aprītē iekšējā tirgū ar tādiem pašiem nosacījumiem kā tos piekļūstamas formas eksemplārus, kas sagatavoti Savienībā atbilstoši valsts noteikumiem, kuri pieņemti saskaņā ar Direktīvu [...].

Ierosinātā regula arī atbilst Savienības pienākumiem, kas izriet no ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām (*UNCRPD*). *UNCRPD* Eiropas Savienībai ir saistoša kopš 2011. gada janvāra saskaņā ar Padomes Lēmumu 2010/48/EK⁵. *UNCRPD* noteikumi tādējādi ir kļuvuši par neatņemamu Savienības tiesību sistēmas daļu. *UNCRPD* ir paredzētas tiesības uz piekļuvi informācijai un personu ar invaliditāti tiesības piedalīties kultūras dzīvē vienlīdzīgi ar citiem. Konvencijas 30. pantā konvencijas pusēm ir noteikta prasība saskaņā ar starptautiskajām tiesībām veikt visus atbilstošos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiesību akti, kas aizsargā intelektuālā īpašuma tiesības, neveido nepamatotu vai diskriminējošu šķērslī personu ar invaliditāti piekļuvei kultūras materiāliem. ANO Personu ar invaliditāti tiesību komiteja 2015. gada 4. septembrī pieņemtajos Nobeiguma komentāros par Eiropas Savienības sākotnējo ziņojumu⁶ mudināja Savienību veikt visus atbilstošos pasākumus, lai pēc iespējas ātrāk īstenotu Marrākešas līgumu.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem šajā politikas jomā**

Ierosinātā regula attiecas uz noteikta ar autortiesībām aizsargāta satura piekļūstamas formas eksemplāru apmaiņu ar trešām valstīm, kas ir Marrākešas līguma puses. Tādējādi ar šo regulu un Direktīvu [...] Marrākešas līgums tiek iestrādāts Savienības tiesību aktos. Ierosinātā regula būs pirmais ES tiesību akts, ar kuru tiks ieviesti noteikumi tieši par piekļūstamas formas eksemplāru starptautisku apmaiņu saņēmēju interesēs.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Ar ierosināto regulu un Direktīvu [...] tiek izpildītas iepriekš minētās Savienības saistības un pienākumi attiecībā uz personu ar invaliditāti integrāciju. Tā saskan ar citiem šīs jomas ES tiesību aktiem un politiku.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Šā priekšlikuma juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 207. pants.

- **Proporcionalitāte**

Savienībai ir pienākums izpildīt savus starptautiskos pienākumus, ko tā uzņēmusies Marrākešas līgumā. Šīs regulas mērķis ir īstenot līguma noteikumus par piekļūstamas formas

---

⁵ Padomes 2009. gada 26. novembra Lēmums 2010/48/EK par to, lai Eiropas Kopiena noslēgtu Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (OV L 23, 27.1.2010., 35. lpp.).

⁶ CRPD/C/EU/CO/1, pieejams http://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CRPD/Shared%20Documents/EUR/CRPD_C_EU_CO_1_21617_E.doc.

darbu apmaiņu ar trešām valstīm, kas ir līguma puses. Šādus pasākumus var veikt tikai Savienības līmenī, jo apmaiņa ar darbu un citu aizsargātu tiesību objektu pieklūstamas formas eksemplāriem ir saistīta ar intelektuālā īpašuma komerciālajiem aspektiem. Tāpēc regula ir vienīgais piemērotais instruments. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.

- **Instrumenta izvēle**

Ierosinātais instruments ir regula saskaņā ar LESD 207. pantu.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaude**

Ierosinātās regulas mērķis ir izpildīt jaunus starptautiskus pienākumus attiecībā uz Savienības tiesību aktiem. Tāpēc retrospektīvs spēkā esošo Eiropas Savienības tiesību aktu izvērtējums šajā jomā nav būtisks un vajadzīgs šajā kontekstā. Tomēr tika ņemta vērā pieejamā informācija par Eiropas Savienības tiesību aktiem, kas saistīti ar šo jautājumu, jo īpaši sabiedriskās apspriešanas rezultāti un pieejamie ekspertu atzinumi.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Par ierosināto regulu, ar kuru tiek īstenoti starptautiskā līmenī paredzēti noteikumi, netika veikta atsevišķa apspriešanās ar ieinteresētajām personām. Plašajā sabiedriskajā apspriešanās, ko Komisija rīkoja no 2013. gada decembra līdz 2014. gada martam un kas attiecās uz ES autortiesību noteikumu pārskatīšanu, bija iekļauta arī sadaļa par ierobežojumiem un izņēmumiem personu ar invaliditāti interesēs un par piekļuvi darbiem pieklūstamā formā un to apriti, un šajā sadaļā bija arī atsauce uz Marrākešas līgumu⁷. Galalietotāji, patērētāji un institucionālie lietotāji (tostarp organizācijas, kas nodrošina personu ar invaliditāti vajadzības, un bibliotēkas) cita starpā norādīja, ka valstīs noteikto izņēmumu vai ierobežojumu tvērums atšķiras, tāpēc ir grūti gūt juridisko noteiktību, eksportējot un importējot pieklūstamas formas eksemplārus, kas sagatavoti saskaņā ar valstī paredzēto izņēmumu no autortiesībām vai to ierobežojumu. Minētie institucionālie respondenti konsekvēnti puda viedokli, ka ar Marrākešas līgumu šīs bažas tiktu pietiekami mazinātas. Tiesību subjekti un kolektīvā pārvaldījuma organizācijas lielākoties uzskatīja, ka Savienības tiesību aktos paredzētā neobligātā izņēmuma vai ierobežojuma ieviešana valstī nerada nekādas turpmākas problēmas. Tie arī norādīja, ka pašreizējie tirgus mehānismi iedarbīgi risina problēmu, kas saistīta ar personu ar invaliditāti piekļuvi darbiem. Galalietotāji, patērētāji un institucionālie lietotāji tam nepiekrīta.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Sagatavojot šo priekšlikumu, netika tieši apkopoti ekspertu atzinumi. Komisija ņēma vērā 2013. gada pētījumu par Direktīvas 2001/29/EK⁸ piemērošanu, kurā cita starpā tika novērtēta

---

⁷ Ziņojums par atbildēm, kas gūtas sabiedriskajā apspriešanās par ES autortiesību noteikumu pārskatīšanu, 2014. gada jūlijs, 61.–63. lpp. http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2013/copyright-rules/index_en.htm

⁸ De Wolf and partners, “Study on the application of Directive 2001/29/EC on copyright and related rights in the information society”, 2013. gada decembris, pieejams http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/studies/131216_study_en.pdf, 417. un nākamās lpp.

minētās direktīvas 5. panta 3. punkta b) apakšpunktā personu ar invaliditāti interesēs paredzētā neobligātā ES izņēmuma vai ierobežojuma piemērošana 11 dalībvalstīs.

- **Ietekmes novērtējums**

Ar ierosināto regulu tiks ņemtas vērā Marrākešas līguma prasības attiecībā uz piekļūstamas formas eksemplāru apmaiņu ar trešām valstīm, un tās mērķis ir šajā jomā saskaņot Savienības tiesību aktus ar līgumu. Labāka regulējuma pamatnostādnes⁹ nav prasības veikt ietekmes novērtējumu, ja Komisija nav pilnvarota brīvi lemt par politisko saturu.

- **Pamattiesības**

Ar ierosināto regulutiek atbalstītas personu ar invaliditāti tiesības izmantot pasākumus, kas paredzēti, lai nodrošinātu viņu neatkarību, sociālo un profesionālo integrāciju un dalību sabiedrības dzīvē, kā paredzēts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (“Harta”) 26. pantā. Regulā ir arī atspoguļotas Savienības saistības, ko tā uzņēmusies saskaņā ar *UNCRPD*. *UNCRPD* garantē personām ar invaliditāti tiesības piekļūt informācijai un tiesības piedalīties kultūras, ekonomiskajā un sabiedriskajā dzīvē vienlīdzīgi ar citiem. Ņemot vērā iepriekš minēto, ir pamatoti ierobežot tiesību subjektu īpašumtiesības atbilstoši Hartā paredzētajiem¹⁰ Savienības pienākumiem.

Priekšlikumam būtu ierobežota ietekme uz autortiesībām kā īpašumtiesībām, kas ir atzītas Hartā (17. panta 2. punktā)¹¹. Šajā saistībā jānorāda, ka ar Direktīvu [...] ir ieviests obligāts izņēmums no autortiesībām šā priekšlikuma saņēmēju interesēs. Tādējādi ar šo regulu tiks reglamentēta tikai piekļūstamas formas eksemplāru apmaiņa ar trešām valstīm, kas ir Marrākešas līguma puses.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šis priekšlikums neietekmē Savienības budžetu.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Saskaņā ar Labāka regulējuma pamatnostādēm un ne agrāk kā piecus gadus pēc regulas piemērošanas sākuma dienas Komisija izvērtēs regulu un iepazīstinās Eiropas Parlamentu, Padomi un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju ar galvenajiem konstatējumiem un vajadzības gadījumā ar regulas grozījumu priekšlikumiem. Komisija tāpat izvērtēs arī Direktīvu [...].

- **Konkrētu priekšlikuma noteikumu sīks skaidrojums**

1. pantā ir precizēts priekšlikuma priekšmets un darbības joma. Ar ierosināto regulu tiks reglamentēta apmaiņa ar noteiktu, ar autortiesībām vai blakustiesībām aizsargātu darbu un citu tiesību objektu piekļūstamas formas eksemplāriem starp Savienību un trešām valstīm saskaņā ar Marrākešas līgumu.

---

⁹ SWD(2015) 111 final.

¹⁰ Hartas 52. panta 1. punktā ir atļauts ieviest ierobežojumus, kas ietekmē Hartā paredzēto brīvību izmantošanu; minētajiem ierobežojumiem jābūt i) noteiktiem tiesību aktos, un ii) tajos jārespektē šo tiesību un brīvību būtība. Turklāt, iii) “ievērojot proporcionalitātes principu”, tos “drīkst uzlikt tikai tad, ja tie ir nepieciešami un patiešām atbilst vispārējās nozīmes mērķiem, ko atzinusi Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības”.

¹¹ OV C 83, 30.3.2010., 389.–403. lpp.

2. pantā ir definēti ierosinātajā regulā izmantotie jēdzieni “darbs vai cits tiesību objekts”, “saņēmējs”, “pieklūstamas formas eksemplārs” un “pilnvarota struktūra”.
3. pantā ietverti noteikumi par pieklūstamas formas eksemplāru eksportu no Savienības uz trešām valstīm.
4. pantā ietverti noteikumi par pieklūstamas formas eksemplāru importu Savienībā no trešām valstīm.
5. pantā ir precizēti pienākumi, kas pilnvarotajām struktūrām ir jāpilda, ar trešām valstīm apmainoties ar pieklūstamas formas eksemplāriem.
6. pantā ir izklāstīti piemērojamie personas datu aizsardzības noteikumi.
7. pantā atbilstoši Labāka regulējuma noteikumiem ir izklāstīta šīs regulas izvērtēšanas kārtība.
8. pantā ir precizēts regulas spēkā stāšanās laiks, bet 9. pantā — tās piemērošanas laiks.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par to, kā tādu personu interesēs, kas ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai ar citu iespiedtekstu lasīšanas invaliditāti, notiek Savienības un trešu valstu pārrobežu apmaiņa ar noteiktu, autortiesību un blakustiesību aizsargātu darbu un citu tiesību objektu eksemplāriem pieklūstamā formā

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Personas, kas ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai ar citu iespiedtekstu lasīšanas invaliditāti, joprojām saskaras ar daudziem šķēršļiem piekļuvē grāmatām un citiem iespiedmateriāliem. Starptautiskā līmenī ir atzīta nepieciešamība palielināt minētajām personām pieklūstamā formā sagatavotu darbu un citu aizsargātu tiesību objektu daudzumu un uzlabot to apriti un izplatību. Marrākešas līgumu, kas atvieglo piekļuvi iespieddarbiem personām, kuras ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai drukas lasītspēju citu iemeslu dēļ ("Marrākešas līgums"), Savienības vārdā parakstīja 2014. gada 30. aprīlī¹². Tajā līgumslēdzējām pusēm ir noteikta prasība ieviest izņēmumus no autortiesību un blakustiesību subjektu ekskluzīvajām tiesībām vai to ierobežojumus, lai varētu sagatavot un izplatīt noteiktu darbu un citu tiesību objektu pieklūstamas formas eksemplārus un lai varētu īstenot pārrobežu apmaiņu ar šiem pieklūstamas formas eksemplāriem. Marrākešas līguma nodrošināto ieguvumu saņēmēji ir personas, kas ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai ar uztveres vai iespiedtekstu lasīšanas invaliditāti, tostarp disleksiju, un kas tāpēc nespēj lasīt iespieddarbus tādā pat mērā kā personas bez šādas invaliditātes vai kas fiziskas invaliditātes dēļ nespēj noturēt grāmatu, rīkoties ar to, nofokusēt skatienu vai kustināt acis tādā mērā, kas parasti būtu nepieciešams lasīšanai.
- (2) Direktīvas [...] mērķis ir saskaņotā veidā īstenot Marrākešas līgumā noteiktos Savienības pienākumus, lai uzlabotu pieklūstamas formas eksemplāru pieejamību saņēmējiem un to apriti iekšējā tirgū. Direktīvā dalībvalstīm ir noteikta prasība ieviest obligātu izņēmumu no noteiktām tiesību subjektu tiesībām, kuru saskaņotība ir panākta ar Savienības tiesību aktiem. Šīs regulas mērķi ir īstenot Marrākešas līgumā noteiktos pienākumus attiecībā uz pieklūstamas formas eksemplāru eksportu un importu starp Savienību un trešām valstīm, kas ir Marrākešas līguma puses, saņēmēju interesēs un paredzēt šāda eksporta un importa nosacījumus. Šādus pasākumus var

¹² Padomes 2014. gada 14. aprīļa Lēmums 2014/221/ES par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu Marrākešas līgumu, kas atvieglo piekļuvi iespieddarbiem personām, kuras ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai drukas lasītspēju citu iemeslu dēļ (OV L 115, 17.4.2014., 1. lpp.).

veikt tikai Savienības līmenī, jo apmaiņa ar darbu un citu tiesību objektu piekļūstamas formas eksemplāriem ir saistīta ar intelektuālā īpašuma komerciālajiem aspektiem. Regula ir vienīgais piemērotais instruments.

- (3) Ar šo regulu būtu jānodrošina, lai grāmatu, žurnālu, laikrakstu, periodisku izdevumu un citu rakstu darbu, nošu un citu iespaidmateriālu piekļūstamas formas eksemplārus, kas sagatavoti jebkurā dalībvalstī atbilstoši valsts noteikumiem, kuri pieņemti saskaņā ar Direktīvu [...], varētu eksportēt uz trešām valstīm, kas ir Marrākešas līguma puses. Piekļūstama forma ir cita starpā iespiedteksti Braila rakstā un lielburtu iespaidumā, pielāgotas e-grāmatas, klausāmgrāmatas un radiopārraides. Piekļūstamas formas eksemplāru izplatīšana, izziņošana vai pieejamības nodrošināšana personām ar iespiedtekstu lasīšanas invaliditāti vai pilnvarotām struktūrām trešā valstī būtu jāveic tikai Savienībā dibinātām pilnvarotām struktūrām, ievērojot bezpeļņas principu.
- (4) Ar šo regulu būtu arī jānodrošina iespēja Savienībā dzīvojošiem saņēmējiem un Savienībā dibinātām pilnvarotām struktūrām personu ar iespiedtekstu lasīšanas invaliditāti interesēs importēt no trešām valstīm piekļūstamas formas eksemplārus, kas sagatavoti, īstenojot Marrākešas līgumu, un tiem piekļūt. Vajadzētu būt iespējamam šos piekļūstamas formas eksemplārus laist aprītē iekšējā tirgū ar tādiem pašiem nosacījumiem kā piekļūstamas formas eksemplārus, kas sagatavoti Savienībā saskaņā ar Direktīvu [...].
- (5) Lai uzlabotu piekļūstamas formas eksemplāru pieejamību un novērstu darbu un citu tiesību objektu nelikumīgu izplatīšanu, pilnvarotajām struktūrām, kas ir iesaistītas piekļūstamas formas eksemplāru izplatīšanā vai pieejamības nodrošināšanā, būtu jāievēro noteikti pienākumi.
- (6) Apstrādājot personas datus saskaņā ar šo regulu, būtu jāievēro pamattiesības, tostarp tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību un tiesības uz personas datu aizsardzību saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7. un 8. pantu, un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 95/46/EK¹³, kas reglamentē personas datu apstrādi, kuru saskaņā ar šo regulu drīkst veikt pilnvarotās iestādes dalībvalstu kompetento iestāžu, jo īpaši dalībvalstu izraudzītu publisku neatkarīgu iestāžu, uzraudzībā.
- (7) ANO Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām (*UNCRPD*), kurā ES ir līgumslēdzēja puse, garantē personām ar invaliditāti tiesības piekļūt informācijai un tiesības piedalīties kultūras, ekonomiskajā un sabiedriskajā dzīvē vienlīdzīgi ar citiem. *UNCRPD* konvencijas pusēm nosaka prasību saskaņā ar starptautiskajām tiesībām veikt visus atbilstošos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiesību akti, kas aizsargā intelektuālā īpašuma tiesības, neveido nepamatotu vai diskriminējošu šķērslī personu ar invaliditāti piekļuvei kultūras materiāliem.
- (8) Šajā regulā ir ievērotas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā atzītās pamattiesības un principi. Šī regula būtu jāinterpretē un jāpiemēro saskaņā ar minētajām tiesībām un principiem.

¹³

Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīva 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.).

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Priekšmets un darbības joma

Ar šo regulu ievieš noteikumus par pārrobežu apmaiņu ar noteiktu darbu un citu tiesību objektu pieklūstamas formas eksemplāriem starp Savienību un trešām valstīm, kas ir Marrākešas līguma puses, bez tiesību subjekta atļaujas tādu personu interesēs, kas ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai ar citu iespiedtekstu lasīšanas invaliditāti.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- (1) “darbs vai cits tiesību objekts” ir ar autortiesībām vai blakustiesībām aizsargāts un publicēts vai citā veidā likumīgi publiskots darbs grāmatas, žurnāla, laikraksta, periodiska izdevuma vai cita rakstu darba, tostarp nošu, veidā un ar to saistītās ilustrācijas jebkuros nesējos, tostarp audioformā, piemēram, klausāmgrāmatas;
- (2) “saņēmējs” ir:
  - (a) neredzīga persona;
  - (b) persona ar redzes traucējumiem, kurus nevar mazināt tā, lai panāktu tādu redzes funkciju, kas ir pietiekami līdzvērtīga to personu redzes funkcijai, kam nav šādu traucējumu;
  - (c) persona ar uztveres vai iespiedtekstu lasīšanas invaliditāti, tostarp disleksiju, kā rezultātā tā nespēj lasīt iespieddarbus būtībā tādā pat mērā kā persona bez traucējumiem vai invaliditātes vai
  - (d) persona, kas fizisku traucējumu dēļ nespēj noturēt grāmatu, rīkoties ar to, nofokusēt skatienu vai kustināt acis tādā mērā, kas parasti būtu nepieciešams lasīšanai;
- (3) “pieklūstamas formas eksemplārs” ir darba vai cita tiesību objekta eksemplārs alternatīvā veidā vai formā, kas ļauj saņēmējam piekļūt darbam vai citam tiesību objektam, tostarp ļauj personai tam piekļūt tikpat viegli un ērti, kā to var persona bez redzes traucējumiem vai 2. punktā minētas invaliditātes;
- (4) “pilnvarota struktūra” ir organizācija, kuras galvenā darbība vai viena no galvenajām darbībām vai uzdevumiem, kas saistīti ar sabiedrības interesēm, ir nodrošināt saņēmējiem izglītību, instruktīvas mācības, adaptīvo lasīšanu vai piekļuvi informācijai, ievērojot bezpeļņas principu.

3. pants

Pieklūstamas formas eksemplāru eksports uz trešām valstīm

Dalībvalstī dibināta pilnvarota struktūra var izplatīt, izziņot vai darīt pieejamu trešā valstī, kura ir Marrākešas līguma puse, dzīvojošiem saņēmējiem vai šādā valstī dibinātai pilnvarotai struktūrai pieklūstamas formas eksemplāru, kas sagatavots atbilstoši valsts tiesību aktiem, kuri pieņemti saskaņā ar Direktīvu [...].

4. pants

Pieklūstamas formas eksemplāru imports no trešām valstīm

Dalībvalstī dzīvojošs saņēmējs vai dalībvalstī dibināta pilnvarota struktūra var importēt pieklūstamas formas eksemplāru, ko pilnvarota struktūra trešā valstī, kura ir Marrākešas līguma puse, ir izplatījusi, izziņojusi vai darījusi pieejamu saņēmējiem vai pilnvarotām struktūrām, to citā veidā iegūt vai tam pieklūt, kā arī pēc tam to izmantot atbilstoši valsts tiesību aktiem, kas pieņemti saskaņā ar Direktīvu [...].

5. pants

Pilnvaroto struktūru pienākumi

1. Dalībvalstī dibināta pilnvarota struktūra, kas veic 3. un 4. pantā minētās darbības, nodrošina, ka:
  - (a) tā izplata, izziņo un dara pieejamus pieklūstamas formas eksemplārus tikai saņēmējiem vai citām pilnvarotām struktūrām;
  - (b) tā veic atbilstošus pasākumus, lai atturētu no pieklūstamas formas eksemplāru nelikumīgas reproducēšanas, izplatīšanas, izziņošanas un pieejamības nodrošināšanas;
  - (c) tā ar darbiem un citiem tiesību objektiem, kā arī to pieklūstamas formas eksemplāriem apietas ar pienācīgu rūpību un veic ar tiem īstenoto darbību uzskaiti;
  - (d) tā publicē un atjaunina informāciju — attiecīgā gadījumā savā tīmekļa vietnē — par to, kā tā pilda a)–c) apakšpunktos minētos pienākumus.
2. Dalībvalstī dibināta pilnvarota struktūra, kas veic 3. un 4. pantā minētās darbības, pēc pieprasījuma jebkuram saņēmējam vai tiesību subjektam sniedz šādu informāciju:
  - (a) saraksts ar darbiem un citiem tiesību objektiem, kuru pieklūstamas formas eksemplāri ir tās rīcībā, un to pieklūstamo formu;
  - (b) to pilnvaroto struktūru nosaukums, ar kurām tā ir iesaistījies pieklūstamas formas eksemplāru apmaiņā saskaņā ar 3. un 4. pantu, un informācija par šīm struktūrām.

6. pants

Personas datu aizsardzība

Personas datus saskaņā ar šo regulu apstrādā, ievērojot Direktīvu 95/46/EK.

7. pants

Pārskatīšana

Komisija ne agrāk kā [piecus gadus pēc piemērošanas sākuma dienas] izvērtē šo regulu un iepazīstina Eiropas Parlamentu, Padomi un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju ar galvenajiem konstatējumiem un vajadzības gadījumā ar šīs regulas grozījumu priekšlikumiem.

Dalībvalstis sniedz Komisijai informāciju, kas tai nepieciešama izvērtējuma ziņojuma sagatavošanai.

8. pants
Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

9. pants
Piemērošana laikā

Šo regulu piemēro no [Direktīvas [...] transponēšanas datums].

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs